Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Bilag 6-7:
Fordelingsmodel for generelle fællesomkostninger og bygningsomkostninger

1. BAGGRUND 2

2. PRINCIPPER OG TILGANG 2

FORMÅL 2
MODELKRAV 2

3. FORDELING TIL HOVEDFORMÅL – TRIN 1 OG 2 3

TRIN 1 - BYGNINGSOMKOSTNINGER 3
Grundlag 3
Fordeling 3
TRIN 2 - GENERELLE FÆLLESOMKOSTNINGER 5
Grundlag 5
Fordeling 5

4. FORDELING TIL DELFORMÅL – TRIN 3 6

GRUNDLAG 6
FORDELING 6
Bygningsomkostninger (eksklusiv bygningsomkostninger til GFO) 6
Generelle fællesomkostninger (inklusiv bygningsomkostninger til GFO) 7

1. oktober 2026

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Institutionsøkonomi

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

1. Baggrund

Beregning af enhedsomkostninger for alle uddannelser er et af de overordnede formål med den fælles kontoplan og med et mål om at skabe gennemsigtighed samt læring og erfaringsudveksling på tværs af sektoren.

Omkostningerne for de enkelte faglige delformål – eksempelvis uddannelser - skal være en full cost opgørelse af alle omkostninger, som er sammensat af:

- De faglige omkostninger pr. delformål (for hovedformålene 1-5)
- Et tillæg for generelle fællesomkostninger (formål 6)
- Et tillæg for bygningsomkostninger (formål 7)

Nærværende bilag behandler opgørelse og fordeling af de generelle fællesomkostninger og bygningsomkostningerne.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

2. Principper og tilgang

Formål
Formålet med metoden er at skabe et så retvisende billede som muligt af de samlede omkostninger forbundet med et givet delformål fordelt på faglige omkostninger, generelle fællesomkostninger (GFO) og bygningsomkostninger (BYG).

Modelkrav
I Udvalgsrapporten stilles der en række krav til modellen:

- Validitet
  Metoden skal lede frem til beregnede omkostningsfordelinger, som reelt vurderes at afspejle fordelingen af det faktiske forbrug

- Udbredt og robust datagrundlag
  At understøttende data til brug for fordelingsmetoden er tilgængelige og i produktion i dag på alle institutionerne, og at data ikke ændrer karakter over tid

- Omkostninger ved drift
  At fordelingsmetoden har et hensigtsmæssigt ressourcetræk

- Enkelhed
  At metoden er så enkel som muligt samtidig med, at institutionernes forskelle i organisering, administrative praksis og systemlandskab kan rummes indenfor en fælles metodemæssig ramme. Metoden skal dermed kunne anvendes på tværs af institutionerne over tid, således at afrapporteringen i henhold til den fælles kontoplan beror på et sammenligneligt grundlag

Sigtet er størst mulig sammenlignelighed på tværs af sektoren hen over tid samt en ikke så administrativt tung beregning. Samtidig har det været lige så afgørende, at beregningerne skulle være så retvisende som muligt. Det er styrelsens

opfattelse, at størst mulig sammenlignelighed sikres ved, at alle institutioner hver især opgør deres omkostninger så retvisende som muligt inden for en fælles metodemæssig ramme.

Samtidig har udvalget defineret en beregningsrækkefølge i tre trin:

1. Fordeling af bygningsomkostningerne på de seks øvrige hovedformål

2. Fordeling af generelle fællesomkostninger (inklusive formålets andel af bygningsomkostninger) på de øvrige fem hovedformål

3. Fordeling af BYG- og GFO-omkostninger på delformål under de 5 faglige hovedformål

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

3. Fordeling til hovedformål – trin 1 og 2

Trin 1 - bygningsomkostninger

Grundlag
Alle omkostninger på hovedformål 7, Bygninger, medtages til fordeling uanset delregnskab. Opgørelsen er en bruttoomkostningsopgørelse. Der medtages derfor som udgangspunkt ingen indtægter i opgørelsen af saldoen på formålet.
Dog kan omkostninger vedr. udlejede arealer[1] modregnes i omkostningerne, således at bygningsomkostninger til bygningsarealer og grunde, som lejes ud og derfor ikke anvendes af de 5 faglige hovedformål, ikke fordeles ud på disse.

Der henvises i øvrigt til gennemgangen af justeringer af omkostningsbasen i kapitel 2.1.2 i KFV'en med hensyn til overheadposteringer, eventuelle indtægter fra egne kantiner og caféer, afskrivninger på donerede aktiver, og finansielle omkostninger som følge af værdireguleringer.

Fordeling
Afhængig af institutionens administrative praksis og systemlandskab kan fordeling ske ved anvendelse af følgende rangordnede metoder:

1) Råder man over komplette, formaliserede data om bygningernes anvendelse på de 6 andre hovedformål[2], bør disse anvendes til fordeling af de samlede omkostninger (eventuelt ved anvendelse af relevante kvadratmeterpriser).

   Når man bruger arealer som fordelingsnøgle, skal man enten anvende netto-brugs-arealer (arealer med "skilt på døren", der identificerer brugeren) eller netto-arealer, hvor fællesarealer er fordelt ud på brugsarealerne.

[1] Det kan bl.a. være institutionens omkostninger til bygningsdrift og service, husleje og ejendomsskatter, afskrivninger, vedligeholdelse og mindre byggearbejder og finansielle bygningsomkostninger, jf. KFV kapitel 1.4.11. Institutionen kan til brug for opgørelsen af omkostningerne forbundet med det enkelte udlejede areal fx anvende den kalkulation, der ligger til grund for fastsættelsen af lejeindtægten.
[2] Det kan være et elektronisk tegningsarkiv, et FacilityManagement-system eller lignende.

Det afgørende er, at man ikke henfører gangarealer, trapper, teknikrum, toiletter og lignende fælles- og fordelingsarealer til formål 6, GFO. Det skal kun være de arealer, som formål 6 selv anvender. Ellers vil formål 6 få en skæv andel af arealerne.

a) Råder man delvist over arealdata, hvor enkelte bygningskomplekser og de dermed forbundne omkostninger kan henføres til et eller flere hovedformål, kan omkostningerne henføres til de relevante hovedformål og samtidig trækkes ud af den saldo, der skal fordeles. Det kunne være et museum, som i sin helhed kan henføres til formidling. Har man tilsvarende bygningsomkostninger vedrørende indtægtsdækket virksomhed, som kan henføres til et eller flere hovedformål, kan de ligeledes henføres direkte
b) Råder man over mere præcise nøgler på dele af bygningsforbruget, f.eks. målerbaserede forbrugsopgørelser af el, vand eller varme kan disse anvendes på relevante dele af forbruget

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

2) Er metode 1 ikke mulig, bør institutionen anvende et udtryk for antal studerende og antal ansatte, som tilsammen grundlæggende dimensionerer bygningsforbruget. Dog skal man være opmærksom på, at en ren anvendelse af f.eks. studenterårsværk (STÅ) og personaleårsværk (ÅV) kan fortegne billedet, da de studerende pr. STÅ erfaringsmæssigt trækker mindre areal end de ansatte. I så fald bør antal STÅ vægtes på grundlag af lokal viden. Endvidere skal kun teori-STÅ indgå i beregningerne, da praktik-STÅ ikke optjenes i institutionens bygninger. Alternativt kan ÅV anvendes alene. Anvendes lønsum som udtryk for ÅV, skal man være opmærksom på, at lønforskelle kan være markante og uden direkte sammenhæng til arealforbruget

   a) Råder man delvist over arealdata, hvor enkelte bygningskomplekser og de dermed forbundne omkostninger, STÅ og ÅV kan henføres til et eller flere hovedformål, kan omkostningerne henføres til de relevante hovedformål og samtidig trækkes ud af den saldo, der skal fordeles (sammen med de relaterede STÅ og ÅV). Det kunne være et museum, som i sin helhed kan henføres til formidling. Har man tilsvarende bygningsomkostninger vedrørende indtægtsdækket virksomhed, som kan henføres til et eller flere hovedformål, kan de ligeledes henføres direkte.
   b) Råder man over mere præcise nøgler på dele af bygningsforbruget, f.eks. målerbaserede forbrugsopgørelser af el, vand eller varme kan disse anvendes på relevante dele af forbruget.

3) Anden relevant metode

4) Er hverken metode 1, 2 eller 3 mulig, må institutionen skønne en fordeling

Trin 2 - generelle fællesomkostninger

Grundlag
Alle omkostninger bogført med hovedformål 6, Generelle fællesomkostninger, medtages til fordeling uanset delregnskab. Opgørelsen er en bruttoomkostnings-opgørelse. Der medtages derfor som udgangspunkt ingen indtægter i opgørelsen af saldoen på formålet. Dog kan indtægter fra administrative fællesskaber modregnes i omkostningerne. Det skyldes, at administrative funktioner, der udføres for andre institutioner og derfor ikke vedrører de 5 hovedformål, ikke skal fordeles ud på disse. Det skal alene omkostninger, der anvendes til institutionens egen administration. Det sikres ved at lade indtægter fra administrative fællesskaber indgå i saldoen på formålet.

Der henvises i øvrigt til gennemgangen af justeringer af omkostningsbasen i kapitel 2.1.2 i KFV'en med hensyn til overheadposteringer, eventuelle indtægter fra egne kantiner og caféer, afskrivninger på donerede aktiver, og finansielle omkostninger som følge af værdireguleringer.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Hertil lægges formål 6's andel af bygningsomkostningerne fra trin 1.

Fordeling
Udvalgsrapporten anbefaler brug af et udtryk for antal ansatte (ÅV) som fordelingsnøgle, da det i altovervejende grad er de ansatte, der er driver på omkostninger, som går på tværs af institutionens hovedformål – omkostninger til generel ledelse, stabsfunktioner, it og servicefunktioner.

Afhængig af institutionens administrative praksis og systemlandskab kan data om de ansattes fordeling på hovedformål ske ved anvendelse af følgende rangordnede nøgler:

1) Tidsregistrering/forbrugsopgørelse
2) En kombination af tidsregistrering/forbrugsopgørelser og normtid
3) Normtid
4) Anden relevant metode
5) Skøn

Anvendes lønsum som udtryk for ÅV, skal man være opmærksom på, at lønforskelle kan være markante og uden direkte sammenhæng til det administrative forbrug.

Særligt vedrørende generelle fællesomkostninger til indtægtsdækket virksomhed
Har man generelle fællesomkostninger vedrørende indtægtsdækket virksomhed, som kan henføres til et eller flere hovedformål, kan de henføres direkte til relevant hovedformål. Dette er særligt relevant, hvis institutionen har betydelig indtægtsdækket virksomhed, og hvis fællesomkostningerne hertil adskiller sig markant fra omkostningerne til den almindelige virksomhed.

Nedenfor et eksempel på fordeling af BYG og GFO til hovedformål (trin 1 og 2):

Tabel 1: Eksempel på fordeling af BYG og GFO på hovedformål

	Formål	Uddannelse	Forskning	Formidling	GFO	BYG	I alt
	Personaleomk.	695.233.550	118.932.096	37.627.816	158.378.507	30.179.182	1.040.351.151
	Af- og nedskrivning	1.120.976			3.164.534	38.976.916	43.262.427
	Øvrige omk.	88.039.248	14.752.060	19.089.606	71.808.946	162.795.076	356.484.937
	Husleje					20.301.082	20.301.082
A	**I alt**	**784.393.774**	**133.684.156**	**56.717.423**	**233.351.988**	**252.252.257**	**1.460.399.597**
	STÅ + årsværk	4.509	947	250	239	305	6.250
	STÅ + årsværk %	76%	16%	4%	4%		100%
B	**BYG fordelt**	**191.321.350**	**40.182.151**	**10.607.748**	**10.141.007**		**252.252.257**
A+B	I alt inkl. BYG	975.715.124	173.866.307	67.325.171	243.492.995		1.460.399.597
	Årsværk	250	947	250	239	305	1.991
	Årsværk %	17%	65%	17%			100%
C	**GFO fordelt** [1)]	**42.068.589**	**159.355.817**	**42.068.589**			243.492.995
A+B+C	**I alt incl. BYG og GFO**	**1.017.783.713**	**333.222.123**	**109.393.760**			1.460.399.597

1) Inklusive GFO's andel af BYG

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

4. Fordeling til delformål – trin 3

Grundlag

Efter fordelingen til de faglige hovedformål i trin 1 og 2 skal der i trin 3 inden for hvert hovedformål ske en fordeling til hovedformålets delformål – eksempelvis de enkelte uddannelser. Grundlaget for fordelingen er således saldiene efter trin 1 og 2 for hvert hovedformål.

Afhængig af institutionens administrative praksis og systemlandskab samt aktiviteternes grad af forskellighed kan fordeling af de faglige omkostninger, bygningsomkostninger og generelle fællesomkostninger fordeles hver for sig med hver deres sæt nøgler. Hvis det ikke er tilfældet, kan alle tre elementer fordeles med samme nøgle.

Fordeling

Bygningsomkostninger (eksklusiv bygningsomkostninger til GFO)

BYG på Uddannelsesdelformål

Overordnet set skal fordelingen ud på delformål ske ved hjælp af antal STÅ pr. uddannelse, evt. bestandsjusteret og ekskl. praktik-STÅ.

Til fordelingen anvendes de STÅ pr. delformål, som er indberettet.

Har institutionen uddannelser med forskellig bygningsomkostningstyngde, kan man vælge at vægte antal STÅ – det kunne være en lokal vægt for "tørre, våde og fugtige" uddannelser. Vælger man at bruge takster som vægt, skal man være opmærksom på i hvilket omfang, taksten rent faktisk afspejler bygningsforbruget.

Er bygningsomkostningerne relateret til indtægtsdækket virksomhed fordelt særskilt, jf. ovenfor, henføres disse direkte til delformål 19900.

BYG på forsknings-delformål
Overordnet set skal fordelingen ud på delformål ske ved hjælp af antal ÅV på de respektive forskningsdelformål på grundlag den årlige forskningsindberetning til DST (Forskningsstatistik - Forskning og udvikling i offentlige institutioner).

Har institutionen forskningsområder med forskellig bygningsomkostningstyngde, kan man vælge at vægte antal ÅV – det kunne være en lokal vægt for "tør, våd og fugtig" forskning. En anden mulighed er at lade fordelingen af BYG følge de faglige omkostningers fordeling, da ÅV her er vægtet med de faktiske omkostninger pr. omkostningssted (institut/center).

BYG på formidlings-, myndigheds-, og kollegie-delformål
Delformålene på de tre øvrige hovedformål dækker forskellige typer formål, der kan variere lokalt. De kan f.eks. fordeles samme måde, som de faglige omkostninger er fordelt.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Har man lokalt et bedre fordelingsgrundlag, bør det anvendes.

Generelle fællesomkostninger (inklusiv bygningsomkostninger til GFO)
De generelle fællesomkostninger fordeles som udgangspunkt på delformål efter ÅV på samme måde som ved fordeling til hovedformål.

Råder institutionen ikke over opgørelser af ÅV på delformål, kan fordeling ske via lønsum eller proportionalt med de faglige omkostninger.

Nedenfor ses et eksempel på fordeling af BYG og GFO på delformålet uddannelse. Eksemplet trækker på de samme data som tabel 1:

Tabel 2: Eksempel på fordeling af BYG og GFO på delformålet uddannelse

Delformål		Udd. 1	Udd. 2	Udd. 3	Udd. 4	I alt
Faglige omkostninger	784.393.774					
STÅ udd. 1	1500 STÅ/37,50%	294.147.665				294.147.665
STÅ udd. 2	1500 STÅ/37,50%		294.147.665			294.147.665
STÅ udd. 3	495 STÅ/12,4%			97.264.828		97.264.828
STÅ udd. 4	505 STÅ/12,6%				98.833.616	98.833.616
I alt		294.147.665	294.147.665	97.264.828	98.833.616	784.393.774
BYG omkostninger	191.321.350					
STÅ udd. 1	1500 STÅ/37,50%	71.745.506				71.745.506
STÅ udd. 2	1500 STÅ/37,50%		71.745.506			71.745.506
STÅ udd. 3	495 STÅ/12,4%			23.723.847		23.723.847
STÅ udd. 4	505 STÅ/12,6%				24.106.490	24.106.490
I alt		71.745.506	71.745.506	23.723.847	24.106.490	191.321.350
GFO omkostninger	42.068.589					
ÅV udd. 1	388 ÅV/31,0%	13.041.263				13.041.263
ÅV udd. 2	450 ÅV/36,0%		15.144.692			15.144.692
ÅV udd. 3	188 ÅV/15,0%			6.310.288		6.310.288
ÅV udd. 4	225 ÅV/ 18,0%				7.572.346	7.572.346
I alt		13.041.263	15.144.692	6.310.288	7.572.346	42.068.589
I alt incl. BYG og GFO	**1.017.783.713**	**378.934.434**	**381.037.864**	**127.298.964**	**130.512.452**	**1.017.783.713**

For den enkelte uddannelse kan det herefter opgøres således:

Tabel 3: Eksempel på full cost opgørelse af en uddannelse

Uddannelse 3	Beløb	Tillægs-%	Fordelings-%
Faglige omkostninger	97.264.828	-	76%
Andel i BYG	23.723.847	24%	19%
Andel i GFO	6.310.288	6%	5%
I alt	**127.298.964**	**31%**	**100%**

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen